

**RAMMER FOR MUNTLLIG EKSAMEN I SAMFUNNSØKONOMI 1 og 2
ELEVER 2019**

Utdanningsprogram: Studiespesialisering	Programområde: Språk, samfunnsfag og økonomi
Fagkoder: SAM3025, SAM3027	Valgfrie programfag
Årstrinn: Vg2, Vg3	Melding om trekk: 2 virkedager før eksamen Forberedelsestid: 24 timer Eksamenstid: Inntil 30 minutter
<u>Oppgaveproduksjon:</u> Faglærer/fageksjon Forberedelsesdel, fagrapport, og annen relevant informasjon skal være sensor i hende senest 1 uke før elevene får melding om trekk. Dokumentene sendes fra eksamensansvarlig ved skolen, normalt pr. brevpost. Faglærer og sensor skal være i dialog før eksamen, og sensor skal godkjenne oppgavene.	
<u>Eksamensoppgaven:</u> Forberedelsesdelen består av en problemstilling/påstand som dekker kompetansemål fra minst to hovedområder i læreplanen. Maks 3 kandidater på samme parti får samme problemstilling/påstand. Både kompetansemål som problemstillingen/påstanden dekker og kompetansemål som det er naturlig å komme inn på under fagsamtalen, skal oppgis i forberedelsesdelen. I forberedelsesdelen får kandidatene ikke informasjon om spørsmålene som vil bli stilt i oppfølgingssamtalen og fagsamtalen.	
<u>Forberedelsesdagen:</u> 24 timer før eksamen trekker kandidaten en problemstilling/påstand og forbereder en presentasjon på inntil 10 minutter. Kandidaten må også forberede seg på at kompetansemål som ikke dekkes under presentasjonen, tas opp under fagsamtalen. Forberedelsesdagen er en obligatorisk skoledag, og kandidatene har rett til veiledning av en faglærer innenfor ordinær skoletid. Alle hjelpemidler er tillatt.	
<u>Eksamensdagen:</u> <u>Del 1: Forberedt presentasjon (inntil 10 minutter)</u> Kandidaten leverer en form for utskrift av presentasjonen til faglærer og sensor før gjennomføringen. Denne skal ikke vurderes, men kan benyttes til notater osv. Det stilles krav til at kandidaten henviser til kilder som er brukt i forbindelse med presentasjonen. <u>Del 2a): Oppfølgingssamtale (ca. 5 minutter)</u> Faglærer og sensor stiller oppfølgingsspørsmål til presentasjonen. <u>Del 2b): Fagsamtale med utgangspunkt i tema (ca. 15 minutter)</u> Fagsamtale om kompetansemål som går utover kandidatens presentasjon. Dersom kandidaten ikke får vist bredde i sin kompetanse i faget innenfor gitt tema, kan det også eksamineres i andre deler av læreplanen.	
<u>Hjelpemidler:</u> Alle hjelpemidler er tillatt i forberedelsestiden. På eksamen får kandidaten ha med seg notater/materiale til presentasjonen. Notatene legges bort når oppfølgingssamtalen (del 2a) er avsluttet.	

Vurdering:

Grunnlaget for vurdering er kompetansemålene i læreplanen for faget. Det er utarbeidet felles kjennetegn på måloppnåelse for muntlig eksamen i fagene. Disse skal være kjent for kandidatene i god tid før eksamen og deles ut sammen med rammedokumentet ved melding om trekk, 2 virkedager før eksamen.

Den fysiske presentasjonen/produktet som er laget i forberedelsestiden skal ikke vurderes i seg selv, men den faglige kompetansen kandidaten viser gjennom sin presentasjon på selve eksamensdagen skal vurderes i sammenheng med oppfølgingssamtalen og fagsamtalen, som avdekker kandidatens individuelle kompetanse.

Sensur:

Karakter skal settes etter hver kandidat og formidles til kandidatene fortløpende. Kandidaten har krav på en begrunnelse for karakteren som er basert på kjennetegn på måloppnåelse i faget.

Kjennetegn på måloppnåelse for Samfunnsøkonomi 1 – SAM3025

Kompetansemål	Karakter 2	Karakter 3-4	Karakter 5-6
Forklare/beskrive... <ul style="list-style-type: none"> • beskrive hovedtrekk ved den samfunnsøkonomiske utviklingen • gi en oversikt over de viktigste begrepene i nasjonalregnskapet og forklare sammenhengen mellom dem • forklare hvordan lønn fastsettes, og hvorfor det oppstår lønnsforskjeller • forklare hvordan sysselsetting og arbeidsledighet måles • forklare finansmarkedenes betydning i samfunnsøkonomien • forklare indirekte virkninger av produksjon og forbruk • forklare hva som menes med faste og flytende valutakurser 	<p>Eleven: Viser noe evne til å beskrive og forklare.</p> <p>Bruker noen økonomiske begreper</p> <p>Viser noen evne til reproduksjon av fakta</p>	<p>Eleven: Viser nokså god / god evne til å beskrive og forklare.</p> <p>Viser forståelse for noen økonomiske sammenhenger.</p> <p>Viser nokså god / god evne til refleksjon.</p>	<p>Eleven: Viser meget god/ svært god evne til å beskrive og forklare.</p> <p>Ser økonomiske sammenhenger og tenker kritisk.</p> <p>Viser meget god / svært god evne til refleksjon.</p>
Gjøre rede for... <ul style="list-style-type: none"> • gjøre rede for forhold som forklarer etterspørselen etter forbruksvarer og forbrukstjenester • gjøre rede for hva som påvirker tilbudet av en vare eller tjeneste • gjøre rede for prisdannelsen for en vare eller tjeneste som selges i et marked med fullkommen konkurranse • gjøre rede for arbeidsdelingen mellom offentlig og privat sektor • gjøre rede for hovedtrekkene i næringsstrukturen i Norge og diskutere hva olje og gass betyr for norsk økonomi • gjøre rede for den økonomiske veksten i Norge og andre industriland og forklare årsaker til denne veksten • gjøre rede for hvorfor arbeidsledighet og sysselsetting varierer mellom land og over tid • gjøre rede for offentlige tiltak som stimulerer sysselsetting og motvirker arbeidsledighet • gjøre rede for årsaker til prisstigning og hvordan prisstigning måles • gjøre rede for formålet med pengepolitikken og hvordan den virker • gjøre rede for hvordan inntektsfordelingen er i Norge • gjøre rede for forskjeller i inntekter og økonomisk vekst mellom ulike land • gjøre rede for ulike virkemidler for å motvirke miljøproblemer 	<p>Eleven: Viser noe evne til å gjøre rede for de ulike kompetansemålene</p> <p>Har innhentet noe informasjon/data fra ulike kilder/nettsteder.</p> <p>Viser noen forståelse av faguttrykk og forstår enkelt fagstoff</p>	<p>Eleven: Viser nokså god / god evne til å gjøre rede for de ulike kompetansemålene</p> <p>Viser god /noe kompetanse i å innhente og bruke informasjon/data fra ulike kilder/nettsteder.</p> <p>Viser nokså god / god bruk av faguttrykk</p>	<p>Eleven: Viser meget god/ svært god evne til å gjøre rede for de ulike kompetansemålene</p> <p>Viser meget god/svært god kompetanse i å innhente og bruke informasjon/ data fra ulike kilder/nettsteder.</p> <p>Viser meget god / svært god bruk av faguttrykk</p>

<ul style="list-style-type: none"> gjøre rede for årsaker til og virkninger av internasjonal arbeidsdeling og samhandel gjøre rede for virkningen av endringer i valutakursen for et land gjøre rede for begrepet konkurranseevne og drøfte faktorer som påvirker konkurranseevnen 			
Diskutere/drøfte...			
<ul style="list-style-type: none"> diskutere markedets muligheter og begrensninger drøfte om bruttonasjonalproduktet er et egnet mål for et lands produksjon og velferd drøfte mulige årsaker til forskjeller i arbeidsledighet og sysselsetting i og mellom land drøfte hvilke virkemidler myndighetene kan og bør bruke i inntektsfordelingen diskutere hva som kan gjøres for å oppnå vekst i fattige land drøfte muligheter og utfordringer knyttet til økt internasjonal handel 	<p>Eleven: Viser noe evne til å drøfte og diskutere ulike økonomiske teorier og knytte dette til dagsaktuelle problemstillinger</p> <p>Har innhentet noe informasjon/data fra ulike kilder/nettsteder.</p>	<p>Eleven: Viser nokså god/ god evne til å drøfte og diskutere ulike økonomiske teorier og knytte dette til dagsaktuelle problemstillinger.</p> <p>Viser nokså god /god kompetanse i å innhente og bruke informasjon/data fra ulike kilder/nettsteder.</p>	<p>Eleven: Utmerker seg med meget god/ svært god evne til å drøfte og diskutere ulike økonomiske teorier og knytte dette til dagsaktuelle problemstillinger.</p> <p>Viser meget god/svært god kompetanse i å innhente og bruke informasjon/ data fra ulike kilder/nettsteder.</p>

Karakteren 1 uttrykker at eleven har svært lav kompetanse i faget

Kjennetegn på måloppnåelse for Samfunnsøkonomi 2 – SAM3027
 Fra Utdanningsdirektoratets eksamensveiledning 2017

	Karakteren 2	Karakterene 3 og 4	Karakterene 5 og 6
Fakta og begreper	Eleven <ul style="list-style-type: none"> viser forståelse for og bruker noen økonomiske begreper viser noe evne til reproduksjon av fakta 	Eleven <ul style="list-style-type: none"> viser noe forståelse for, forklarer og bruker de viktigste faglige begrepene viser forståelse for noen økonomiske sammenhenger 	Eleven <ul style="list-style-type: none"> viser forståelse for, forklarer og bruker relevante faglige begreper viser forståelse for relevante økonomiske sammenhenger
Forklare og anvende	Eleven <ul style="list-style-type: none"> kan på en enkel måte forklare ulike økonomiske teorier og bruker gjerne diagrammer der det er naturlig, og bruker noe av det i egen produksjon 	Eleven <ul style="list-style-type: none"> viser noe evne til å forklare ulike økonomiske teorier og bruker gjerne diagrammer der det er naturlig, og knytter dette til dagsaktuelle problemstillinger 	Eleven <ul style="list-style-type: none"> utmerker seg med evne til å forklare ulike relevante økonomiske teorier og bruker som regel diagrammer der det er naturlig, og knytter dette til dagsaktuelle problemstillinger
Diskutere og vurdere	Eleven <ul style="list-style-type: none"> viser noe evne til å finne fram til og forstå enkelt fagstoff og ulike økonomiske teorier, bruker gjerne diagrammer og bruker noe av det i egen produksjon viser enkel kunnskap om dagens økonomiske situasjon i Norge 	Eleven <ul style="list-style-type: none"> viser noe evne til bruk av faguttrykk viser noe evne til å analysere og vurdere ulike økonomiske teorier, bruker gjerne diagrammer der det er naturlig og knytter dette til dagsaktuelle problemstillinger viser evne til refleksjon viser noe oppdatert kunnskap om dagens økonomiske situasjon i Norge 	Eleven <ul style="list-style-type: none"> viser presis bruk av faguttrykk utmerker seg med evne til å analysere/vurdere ulike økonomiske teorier, bruker som regel diagrammer der det er naturlig og knytter dette til dagsaktuelle problemstillinger viser evne til refleksjon av relevante sammenhenger viser relevant og oppdatert kunnskap om dagens økonomiske situasjon i Norge
Bruk av kilder, der det er naturlig	Eleven <ul style="list-style-type: none"> bruker i liten grad relevante kilder 	Eleven <ul style="list-style-type: none"> bruker relevante kilder på en hensiktsmessig måte 	Eleven <ul style="list-style-type: none"> bruker relevante kilder på en selvstendig og hensiktsmessig måte

Karakteren 1 uttrykker at eleven viser lavere kompetanse enn det som er beskrevet ovenfor.